

การวิจัยปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน
เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

THE ACTION RESEARCH THAI LANGUAGE INSTRUCTIONAL
ON ANALYTICAL READING BY 5 STEPS LEARNING ACTIVITY
SUPPLEMENTED WITH EXERCISES BOOK ON ANALYTICAL
READING ABILITY OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS

¹ฐิติกาฬ ปฐมใหม่ และ ²สมชาย วรกิจเกษมสกุล

¹Thitikarn Prumai and ²Somchai Volrakitkasemsakul

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย

¹Udon Thani Rajabhat University, Thailand

¹thtitkarn1994tt@gmail.com, ²somchai.va@udru.ac.

Received: October 17,2024; **Revised :**November 21, 2024; **Accepted :**December 28,2024

บทคัดย่อ

การวิจัยปฏิบัติการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ (2) ศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน (3) ศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 13 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนยางโกนวิทย์ อำเภอบ้านผือ จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ มีขั้นตอนดังนี้ (1) ขั้นตั้งคำถาม (2) ขั้นแสวงหาสารสนเทศ (3) ขั้นสร้างองค์ความรู้ (4) ขั้นการสื่อสาร และ (5) ขั้นตอบแทนสังคม 2. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 4.62 คิดเป็นร้อยละ 46.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 9.69 คิดเป็นร้อยละ 96.90 แสดงว่านักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 23.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.38 คิดเป็นร้อยละ 84.60 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

คำสำคัญ : การอ่านเชิงวิเคราะห์; การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน; วิจัยปฏิบัติการ; แบบฝึกทักษะ

Abstract

The purposes of this action research were: (1) to develop thai language instructional on analytical readings by 5 steps activity supplemented with exercises book on analytical readings ability, (2) to study thai language analytical reading ability after learning through by 5 steps learning activity supplemented with exercises book, and (3) to compare the learning achievement in thai language before and after learning through by 5 steps learning activity with exercises book.

The target groups consisted of 13 students of Pathomsuksa 6 studying in second semester of academy year 2023 at Yangkonwit School, Ban - Phue District, Udonthani Province. The results of this study were shown as follows : 1. The development of thai language instructional on analytical readings by 5 steps learning activity supplemented with exercises book on analytical readings ability revealed 5 practical steps : (1) learning to question (2) learning to search (3) learning to construct (4) learning to communicate

and (5) learning to serve. 2. the students study with thai language instructional on analytical reading by 5 steps learning activity supplemented with exercises book on analytical reading had analytical reading the average score before studying was 4.62, calculated as 46.20 percent, and the average score after studying was 9.69, calculated as 96.90 percent. This indicates that the students had an average score after studying not less than 75 percent and had a higher average score after studying than before studying. 3. the students study with thai language instructional on analytical reading by 5 steps learning activity supplemented with exercises book on analytical reading had achievement Studying Thai language the average score before studying was 7, calculated as 23.33 percent, and the average score after studying was 25.38, calculated as 84.60 percent. This indicates that the students had an average score after studying not less than 75 percent and had a higher average score after studying than before studying.

Keywords : analytical reading; 5 steps activity; action research; exercises book

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างให้มนุษย์เกิดความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านที่สามารถแยกแยะเรื่องราว โดยการคิด ไตร่ตรอง อย่างละเอียดรอบคอบ โดยใช้ความรู้ ความคิดในการแก้ปัญหา และนำไปสู่ข้อสรุป เพื่อตัดสินใจอย่างมีเหตุผลถูกต้อง น่าเชื่อถือ และนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด (นิชาพร เพชรพงษ์, 2560) สอดคล้องกับวีณา วิสเพ็ญ (2535) อ้างถึงในศุภโชค แดงทอง และสมพร ร่วมสุข (2561) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านเพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่านที่อยู่ในยุคสังคมข่าวสาร ซึ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลข่าวสารที่มี ทั้งเชื่อถือได้ มีคุณค่า และข้อมูลที่เชื่อถือไม่ได้ บิดเบือนความจริง มีอคติ ลำเอียง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณเพื่อประเมินสิ่งที่ตนอ่าน

และตัดสินใจว่าจะเชื่อได้มากน้อยเพียงใด ถือเป็นความสามารถหลักที่สำคัญ ที่จำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วยกระบวนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนั้น การฝึกให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็นต่อบุคคลทุกระดับ ผู้ที่มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์จะเป็นผู้ที่สามารถคิดได้ลึกซึ้ง ขาญฉลาด รอบคอบ นำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด การตัดสินใจ แก้ปัญหา สามารถปรับตัวได้ทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน ตลอดจนนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ (O - NET : Ordinary National Educational Test) เป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของผู้เรียน แต่จากสถิติผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนยางโกนวิทย์ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน ในปีการศึกษา 2562, 2563 และ 2564 พบว่า ในปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 55.00 63.33 และ 25.00 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 และจากผลการวิเคราะห์และสังเกตพฤติกรรมการอ่านของผู้เรียน พบว่า มีนักเรียนจำนวนหลายคนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยางโกนวิทย์ ในการจัดการเรียนรู้จะพบปัญหาในเรื่องทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มากที่สุด กล่าวคือ ผู้เรียนอ่านแล้วไม่สามารถนำเรื่องที่อ่านไปวิเคราะห์ วิเคราะห์แยกข้อเท็จจริง - ข้อคิดเห็น และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จึงต้องหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งวิธีการสอนแต่ละวิธีจะมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันจึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระนั้น ๆ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ และตรงกับความต้องการของผู้เรียนจึงจะประสบความสำเร็จ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะของผู้เรียน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนฝึกสังเกตสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ จนเกิดความสงสัยให้ผู้เรียนตั้งคำถามสำคัญ รวมทั้งการคาดคะเนคำตอบด้วยการสืบค้นความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และสรุปคำตอบชั่วคราว วางแผนเพื่อรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ ที่ผู้เรียนได้ค้นพบ นำมาคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นำมาสื่อความหมายข้อมูลด้วยแบบต่าง ๆ หรือด้วยผังกราฟิก การแปลผล จนถึงการสรุปผลหรือการสร้างคำอธิบาย จากนั้น จึงนำเสนอความรู้ด้วยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นที่น่าสนใจ อาจเป็นการนำเสนอเป็นรูปแบบการรายงานหน้าชั้น หรือจัดทำเป็นรูปเล่มรายงานกลุ่ม ร่วมสร้างผลงานที่ได้จากการแก้ปัญหาสังคมอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็นความรู้ แนวทางสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งอาจเป็นนวัตกรรมที่สื่อถึง

การรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นการแสดงออกของการเกื้อกูล และแบ่งปันให้สังคมมีสันติอย่างยั่งยืน (พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์, 2557)

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีจุดประสงค์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อนำมาวางแผนกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 2 (action) ขั้นปฏิบัติการ เป็นการลงมือดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างระมัดระวัง และควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (observation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำลงไป และ ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนกลับ (reflection) เป็นการให้ข้อมูลถึงการกระทำตาม ที่บันทึกข้อมูลไว้จากการสังเกตในเชิงวิพากษ์ กระบวนการและผลการปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ ตลอดจนการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยอุปสรรคการพัฒนา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อที่จะนำผลการวิจัยในวงจรที่ 1 ไปแก้ไขในวงจรที่ 2 และนำผลไปปรับปรุงในวงจรที่ 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยปฏิบัติการตามแนวทางของ Kemmis and Mc Taggart ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 13 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนยางโกนวิทย์ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นจำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง ดังนี้ 1) การอ่านเชิงวิเคราะห์นิทานอีสป 2) การอ่านเชิงวิเคราะห์นิทานพื้นบ้าน 3) การอ่านเชิงวิเคราะห์ตำนาน เรื่องเล่าขาน 4) การอ่านเชิงวิเคราะห์วัฒนธรรม และประเพณี 5) การอ่านเชิงวิเคราะห์เพลง 6) การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว 7) การอ่านเชิงวิเคราะห์บทความ 8) การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี และ 9) การอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการปฏิบัติการ คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ จำนวน 9 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 18 ชั่วโมง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน แบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร

3.3 เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปประเด็นเนื้อหาข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

เมื่อเสร็จสิ้นวงจรปฏิบัติการครบทั้ง 3 วงจร ผู้วิจัยได้ทดสอบวัดคะแนนความสามารถ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยแบบทดสอบปรนัย จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์ผ่าน คือ ร้อยละ 75

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอน วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึก ทักษะ จากนั้นดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย และใช้รูปแบบการวิจัย ปฏิบัติการมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยมีวงจรปฏิบัติการทั้งหมด 3 วงจร ในแต่ละวงจรมี การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผลที่ได้ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาในวงจร ถัดไป ทำให้ได้ขั้นตอนและวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ที่เหมาะสมกับนักเรียน สามารถพัฒนา ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.1.1 ครูทบทวนความรู้เดิมที่เป็นพื้นฐานในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยการสนทนาซักถามให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์เดิม หรือให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการ กระตุ้นให้ผู้เรียนย้อนคิดและทำให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น

1.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.2 ขั้นสอน

เป็นขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนประกอบ (1) ขั้นตั้งคำถาม (2) ขั้นแสวงหาสารสนเทศ (3) ขั้นสร้างองค์ ความรู้ (4) ขั้นการสื่อสาร และ (5) ขั้นตอบแทนสังคม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 ขั้นตั้งคำถาม ครูจะนำเสนอสิ่งเร้าต่าง ๆ ให้เรียนสังเกต เช่น นิทาน ข่าว เรื่องสั้น หรือบทความต่าง ๆ ซึ่งครูอาจตั้งคำถามเอง หรือให้นักเรียนตั้งคำถาม จากนั้น ครูเลือกคำถามของนักเรียนมาปรับให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ครูจะสอนในชั่วโมงนั้น ๆ และให้ นักเรียนคาดคะเนคำตอบ แบบไม่ต้องกังวลว่าคำตอบจะถูกต้องหรือไม่

1.2.2 ขั้นแสวงหาสารสนเทศ ครูให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้หรือข้อมูลจากสื่อและใบความรู้ โดยอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด จดบันทึกคำตอบจากเรื่องที่อ่าน จากนั้นจึงสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

1.2.3 ขั้นสร้างองค์ความรู้ นักเรียนทำแบบฝึกทักษะโดยการนำข้อมูลที่ค้นพบจากการแสวงหาความรู้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผล เพื่อเป็นคำตอบของปัญหาที่นักเรียนได้ตั้งไว้จากขั้นตอนที่ 1 โดยมีครูเป็นผู้อธิบายความรู้ที่ถูกต้อง

1.2.4 ขั้นการสื่อสาร นำเสนอความรู้หรือข้อมูลที่นักเรียนหาได้ด้วยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นที่เข้าใจ สามารถนำเสนอได้ทั้งการเขียนและการพูดรายงานหน้าชั้นเรียน

1.2.5 ขั้นตอบแทนสังคม นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้มาจัดทำเป็นสื่อหรือชิ้นงานตามความถนัด และความสนใจของตนเอง เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ที่สนใจด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น แผ่นพับ ใบความรู้ ภาพวาด สื่อประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

1.3 ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันอธิบายความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลักการกระบวนการ ขั้นตอน ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ความหมายของการเขียนแผนผังความคิด ขั้นตอน ประเภท และประโยชน์ของการเขียนแผนผังความคิด รวมถึงอธิบายความหมาย ความหมาย ลักษณะ ข้อเปรียบเทียบ และยกตัวอย่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้

2. ผลการศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน แสดงในตารางที่ 1 ตารางที่ 1 คะแนน ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

จำนวน นักเรียน	ก่อนเรียน	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน	หลังเรียน	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
μ	4.62	46.20	ไม่ผ่าน	9.69	96.90	ผ่าน
σ	1.19			0.48		

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่นักเรียนได้รับหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการ

เรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 4.62 คิดเป็นร้อยละ 46.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 9.69 คิดเป็นร้อยละ 96.90 ซึ่งนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนน ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

เลขที่	ก่อนเรียน	ร้อยละ	ผลการประเมิน	หลังเรียน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
μ	7.00	23.33	ไม่ผ่าน	25.38	84.60	ผ่าน
σ	4.02			2.14		

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 7.00 คิดเป็นร้อยละ 23.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.38 คิดเป็นร้อยละ 84.60 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ สามารถสรุปผลการวิจัยและมีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการคิดวิเคราะห์ และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำเอาองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามขั้นตอน ถูกต้อง และสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ดังที่ธัญญารัตน์ สุขเกษม, กิตติมา พันธุ์พุกษา และนพณีย์ เชื้อวัชรินทร์. (2562: 27) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะในการค้นคว้าแสวงหา ความรู้ สามารถแปลความหมายข้อมูล นำมาสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีทักษะชีวิตและร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี โดยในการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ ได้นำคำถามเชิงวิเคราะห์เข้ามาเสริมในทุกขั้นของการสอนเพื่อทำให้นักเรียนเกิดการคิด วิเคราะห์ โดยลักษณะคำถามจะเป็นคำถามที่ช่วยส่งเสริมคำตอบให้เป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ ด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และด้านการวิเคราะห์หลักการ และได้้นำแบบฝึกทักษะมาใช้เพื่อพัฒนาและวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน

ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถาม ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาสารสนเทศ ขั้นตอนที่ 3 การสร้างความรู้ ขั้นตอนที่ 4 การสื่อสาร และขั้นตอนที่ 5 การตอบแทนสังคม

จะเห็นได้ว่าใน 3 ขั้นตอนแรกเป็นกระบวนการที่ใช้ในการฝึกให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ให้สามารถระบุดูคำถาม พร้อมทั้งตั้งสมมติฐาน นำมาสู่การออกแบบเพื่อค้นคว้ารวบรวมข้อมูล สามารถปฏิบัติการเพื่อหาคำตอบวิเคราะห์ผลที่ได้ และแปลความหมายสรุปผล สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการจำ การเข้าใจ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ ส่วนในขั้นตอนที่ 4 – 5 นั้น เป็นขั้นการฝึก การสื่อสารและการตอบแทนสังคมที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน พุด เขียน จนสามารถนำความรู้ที่ผู้เรียนสร้างได้เองในขั้นที่ 3 ไปใช้ในชีวิตจริงหรือนำไปเผยแพร่ต่อสังคมได้ เรียกว่าเป็นการตอบแทนสังคม อันเป็นการสร้าง จิตสาธารณะ และจิตอาสาให้แก่ผู้เรียน

จากแนวคิด ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5

ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในวิชาภาษาไทย ได้เป็นอย่างดี ดังที่ พงศกร จันเจียวใช้ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ร่วมกับเทคนิคห้องเรียน กลับทาง รายวิชา ส31102 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโนนคุณวิทย การรชมังคลาภิเษก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 34 คน ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบ การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วยวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน แบบ บันทึกรผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน แบบสัมภาษณ์ นักเรียน แบบทดสอบย่อยท้ายวงจร แบบทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา และแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสอบผ่านเกณฑ์ในส่วนของทักษะ การคิดแก้ปัญหา จำนวน 29 คน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85.29 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 34 คน และมีคะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหา เฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 79.10 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 34 คน และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 73.03 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึก ทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนน เฉลี่ยก่อนเรียน 7.00 คิดเป็นร้อยละ 23.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.38 คิดเป็น ร้อยละ 84.60 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน สาเหตุที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมี คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

2.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การ อ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูทบทวนความรู้เดิม ที่เป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ใหม่ พร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ ดังที่ สิริพร ทิพย์คง (2545) กล่าวไว้ว่า ครูจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบหลักการที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิด

ความเพลิดเพลิน เช่น เกม ปริศนา เพลง สอนด้วยหลักจิตวิทยา สร้างแรงจูงใจ และเสริมกำลังใจให้นักเรียน

2.1.1.2 ขั้นสอน เป็นขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอน ดังนี้ (1) ขั้นตั้งคำถาม ครูจะนำเสนอสิ่งเร้าต่าง ๆ ให้เรียนสังเกต ซึ่งครูอาจตั้งคำถามเอง หรือให้นักเรียนตั้งคำถาม จากนั้นครูเลือกคำถามของนักเรียนมาปรับให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ครูจะสอนในชั่วโมงนั้น ๆ และให้นักเรียนคาดคะเนคำตอบ แบบไม่ต้องกังวลว่าคำตอบจะถูกต้งหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ สุนิชา กล้าหาญ (2555) พบว่า การพัฒนาพฤติกรรมการใฝ่รู้ของเด็กเริ่มต้นจากการให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า ซึ่งหากครูจัดกิจกรรมโดยมีการวางแผนพัฒนาผู้เรียนไว้ล่วงหน้าให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก เน้นการลงมือกระทำผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมอย่างสูงสุด (2) ขั้นแสวงหาสารสนเทศ ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยโดยประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เนื่องจากการสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน พบว่า ผู้ที่เรียนเก่งจะกระตุ้นผู้ที่เรียนอ่อนกว่า ให้ช่วยกันคิดหาคำตอบและทำงาน ผู้ที่เรียนอ่อนกว่ามักจะได้รับหน้าที่ในการจับใจความสำคัญและตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม ทำให้ผู้ที่เรียนอ่อนรู้สึกได้รับการยอมรับ มีกำลังใจมากขึ้นในการทำงาน และให้ความร่วมมือจนทำให้งานสำเร็จจุล่ง สอดคล้องกับแนวคิดของสุรพล พะยอมแย้ม. (2544) อ้างถึงใน ชลธิดา หงษ์เหม (2560) ที่กล่าวถึงการทำงานเป็นกลุ่มว่า ผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสร้างโอกาสของผู้เรียนในการทำกิจกรรมให้มากที่สุด เมื่อแบ่งกลุ่มเสร็จจากนั้นครูแจกใบความรู้ โดยกำหนดหัวข้อในการศึกษาให้นักเรียน และให้นักเรียนวางแผนการทำงานและแสวงหาความรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม มีครูให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษานักเรียนอย่างใกล้ชิด (3) ขั้นสร้างองค์ความรู้ สมาชิกภายในกลุ่มร่วมอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสังเคราะห์ความรู้ที่ได้รับมาเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และมีการเกื้อหนุนสมาชิกภายในกลุ่มให้ทุกคนมีความรู้ในระดับเดียวกัน โดยแต่ละคนภายในกลุ่มต้องมีบทบาทร่วมกัน ซึ่งครูจะให้แนะนำและช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงความรู้นักเรียนสร้าง นำไปสู่ความรู้ที่ถูกต้อง จากนั้นครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนแต่ละกลุ่มก่อนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ดังที่ อัมพร ม้าคนอง (2546) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ คือ สอนให้ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์หรือได้ความรู้จากการคิดและมีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมกับผู้อื่น ใช้ความคิด และคำถามที่นักเรียนสงสัยเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ได้แนวคิดที่หลากหลายและเพื่อนำไปสู่ข้อสรุป (4) ขั้นการสื่อสาร นักเรียนนำความรู้ ข้อค้นพบหรือข้อสรุปที่ได้จากการศึกษามานำเสนอหน้าชั้นเรียนในรูปแบบแผนผังความคิดตามความคิด

สร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม มีครูเป็นผู้ชี้แนะและนำเสนอเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังขาดหายไปหรือเข้าใจผิด นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในห้องเรียน เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก นอกจากนี้ยังฝึกการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ เมื่อนักเรียนรายงานหน้าชั้นเรียนจนเสร็จ ครูได้กล่าวชมเชยนักเรียนเพื่อสร้างกำลังใจที่ดีให้แก่ นักเรียน

2.1.1.3 ขั้นวัดและประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบฝึกทักษะ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกทักษะ ดังที่บุญทัน อยู่ชมบุญ (2529) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ครูอาจใช้วิธีสังเกต การตรวจแบบฝึกทักษะ การสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดที่จะช่วยให้ครูทราบข้อบกพร่องของนักเรียน

2.1.2 การที่นักเรียนได้เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ด้วยการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ และมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีการทำงานร่วมกัน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าว ของ บลูมที่กล่าวว่า วิธีการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง เป็นวิธีการเรียนการสอนที่ได้ผลดีกว่าการอธิบาย สาธิต แสดงกฎ และวิธีอื่น ๆ ทั้งหมด

3. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 4.62 คิดเป็นร้อยละ 46.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 9.69 คิดเป็นร้อยละ 96.90 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

3.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องแสวงหาสารสนเทศและต้องสร้างองค์ความรู้และมีการทำงานเป็นกลุ่ม นอกจากนี้พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ยังช่วยเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ข้อ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยสมรรถนะเหล่านี้จะส่งผลให้ผู้เรียนก้าวไปสู่ขั้นคิด สามารถแก้ปัญหา สร้างสรรค์ชิ้นงาน สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ กลายเป็นเด็กที่มีความรู้ มีคุณธรรม และช่วยพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียน

เรียนรู้ได้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของธัญญารัตน์ สุขเกษม (2561) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับการใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ เรื่องวิวัฒนาการ ที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับการใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยังพบว่ามีความเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง เรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

3.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้กำหนดสถานการณ์และจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ โดยผู้สอนได้นำเนื้อหาที่ใกล้ตัวผู้เรียนมาเป็นสื่อ ในการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และการแบ่งกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้แสวงหา สารสนเทศและสร้างองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกันภายในกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนรับรู้ บทบาทหน้าที่ของตนเอง และทำหน้าที่ของตนเองออกมาได้ดี ได้รับคำชมจากผู้สอนและสมาชิก ภายในกลุ่ม จึงสร้างความภาคภูมิใจและเสริมกำลังใจให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจึงพร้อมที่จะเปิดรับ การเรียนรู้ในเนื้อหาใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพการอ่านเชิงวิเคราะห์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ และการนำแบบฝึกทักษะมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน ที่เริ่มจากง่ายไปยากและสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ประกอบกับแบบฝึกที่สร้างขึ้น มีส่วนประกอบของแบบฝึกครบถ้วน ทำให้แบบฝึกทักษะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ บทเรียนได้มากขึ้น มีความเชื่อมั่นเพราะสามารถหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนมี ความรับผิดชอบ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องและบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม การมีส่วนร่วมเน้นการปฏิบัติ กระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่าง ผู้เรียนในห้องเรียน เข้าใจและยอมรับความแตกต่างส่วนบุคคลของผู้เรียนในชั้น เช่น พื้นฐานความรู้ ลักษณะหรือสไตล์การเรียนรู้ พร้อมปรับการเรียนการสอนให้เหมาะกับผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนให้มีความท้าทาย เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้และระดับความรู้ผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิดา หงส์เหม. (2560). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2565). ชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2555). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศึกษาศาสตร์ศิลปากร. 5,3: 7 – 20.
- ชญาณิศ ดวงระหว่า. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธัญญารัตน์ สุขเกษม, กิตติมา พันธุ์พุกษา และ นพมณี เชื้อวัชรินทร์ (2562). ผลการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ เรื่องวิวัฒนาการ ที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ศึกษาศาสตรสาร 3, 2 (พ.ค.-ส.ค. 2562), 24-36.
- นิชาพร เพชรพงษ์. (2560). แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์. นครสวรรค์: โรงเรียนสตรีนครสวรรค์.
- บุญทัน อยู่ชมบุญ. (2529). พฤติกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญนำ เกษี. (2556). รายงานผลการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ระบบสมการเชิงเส้น. ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพานทองสภานุอุปถัมภ์ อำเภopanทอง จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: โรงเรียนพานทองสภานุอุปถัมภ์.

- พงศธร จันเจียวใช้. (2562). การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับทาง รายวิชา ส 31102 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2564). เสริมสมรรถนะออกแบบและ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบรวมพลังอย่าง Easy : New Normal. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิรุณ ยี่นอก. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคSTAD เรื่องทรัพยากรธรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วีณา วิสเพ็ญ. (2535). เอกสารประกอบการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศุภโชค แดงทอง และสมพร ร่วมสุข. (2561). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ศิลปการศึกษาศาสตรวิจัย, (61)2, 278-280.
- สิริพร ทิพย์คง. (2559). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้เทคนิค KWDL โรงเรียนทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, (31)1, 78-81.
- สุนิษา กล้าหาญ. (2555). การพัฒนาความสนใจใฝ่รู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองโรงเรียนบ้านหนองบึงลอง (อินทผลอำรุง) จังหวัดชัยภูมิ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัมพร ม้าคนอง. (2546). คณิตศาสตร์: การสอนและการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Kemmis & McTaggart. (1988). *The action research planner*. Geelong: Deakin University.